Segédlet munkavédelmi oktatási tematika elkészítéséhez a mezőgazdaság ágazatban

Az általános tudnivalók ismertetéséhez

- A munkáltató jogai, kötelezettségei, felelőssége
- A munkavállalók jogai, kötelezettségei
- A munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatokkal kapcsolatos tudnivalók
- Alapvető magatartási szabályok a munkahelyen
- Az öltözőhelyiségek, a tisztálkodó- és mellékhelyiségek, a pihenőhelyek használatával kapcsolatos tudnivalók
- A munkabalesetekkel kapcsolatos általános tudnivalók
- Az elsősegélynyújtással kapcsolatos általános tudnivalók
- A kézi tehermozgatás szabályai
- A villamos berendezések kezelésének szabályai

A munkahelyre vonatkozó speciális tudnivalók ismertetéséhez

- A munkakörnyezet veszélyei (pl. szabad-, zárt tér, hideg, meleg, UV sugárzás)
- A munkahelyre, a tevékenységre vonatkozó szabályok (jogszabályok, szabványok, munkavédelmi szabályzat, teleprend, üzemeltetési utasítás stb. alapján)
- A létesítmények használatának szabályai
- A munkavégzéssel kapcsolatos közlekedés szabályai
- Rendkívüli helyzetben (pl. havaria) a menekülés, a mentés szabályai

A munkakör(ök)re vonatkozó speciális tudnivalók ismertetéséhez

- A kezelendő munkaeszköz(ök) működésének, használatának szabályai
  - A mezőgazdasági erő- és munkagépek, eszközök használatának szabályai
  - Az állattartó telepek gépei használatának szabályai
- A kezelendő munkaeszköz(ök) biztonsági berendezéseinek működésével kapcsolatos tudnivalók
- A karbantartás szabályai
  - A mezőgazdasági erő- és munkagépek, eszközök karbantartásának szabályai
    - lakatos munkák
    - fémforgácsolási munkák
    - hegesztési munkák
  - A mezőgazdasági létesítmények karbantartásának szabályai
    - kőműves munkák
    - külső-, belső szakipari munkák
- A vetés, ültetés, betakarítás munkavégzési szabályai
- Az állattartás és az állattenyésztés munkavégzésének szabályai
- A zaj-, ill. rezgés expozícióban történő munkavégzés veszélyei
- A biológiai veszélyek (a védőoltásokkal kapcsolatos tudnivalók is)
  - A trágyakezelés szabályai
  - Az ól, az istálló takarításának szabályai (kézi, gépi)
  - Az öntözés, a szennyvízöntözés munkavégzési szabályai
- A veszélyes vegyi anyagok (pl. növényvédőszerek, fertőtlenítőszerek) használatának szabályai
- Az egyéni védőeszközök juttatásának, használatának szabályai
- A munkavégzés hatókörében tartózkodók védelmének szabályai

A munkáltató munkavédelmi oktatási kötelezettsége

A munkáltató oktatási kötelezettségéről **a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény** (Mvt.) **55.** §-a rendelkezik:
A munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló elsajátítsa és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat. Az oktatást rendes munkaidőben kell megtartani. Az oktatás elvégzését a tematika megjelölésével és a résztvevők aláírásával ellátva írásban kell rögzíteni. Az előírt ismeretek megszerzéséig a munkavállaló önállóan nem foglalkoztatható.

Mikor kell a munkavállalókat munkavédelmi oktatásban részesítenie a munkáltatónak?

Az **Mvt. 55. §**-a alapján:

- a munkavállaló munkába állásakor
- munkahely vagy munkakör megváltozása esetében
- az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor
- munkaeszköz átalakításakor
- új munkaeszköz üzembe helyezésekor
- új technológia bevezetésekor
- jogszabály vagy szabvány által meghatározott esetekben, például:
  - a *Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat* kiadásáról szóló 16/2001. (III.3.) FVM rendelet melléklete 1.5.1., 1.5.3., 4.3.1.1., 4.3.4., 4.3.8., 4.4.8., 4.8.1. pontok
  - a *biológiai tényezők* hatásának kitett munkavállalók védelméről szóló 61/1999. (XII.1.) EüM rendelet 9. §
  - a munkavállalók munkahelyen történő *egyéni védőeszköz használatának* minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről szóló 65/1999. (XII. 22.) EüM rendelet 4. § (6) bekezdés
  - a *munkaeszközök és használatuk* biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről szóló 10/2016. (IV. 5.) NGM rendelet 22. § (2) bekezdés, 24. §, 37. §, 60. § (3) bekezdés, 64. § f) pont
  - az *Emelőgép Biztonsági Szabályzat* kiadásáról szóló 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet melléklete I. fejezet 1.3., 5.6., 6.1., 6.2., pontok, IV. fejezet 4.2. pont
  - a munkahelyek *kémiai biztonságáról* szóló 25/2000. (IX. 30.) EüM-SzCsM rendelet 9. §
  - a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről szóló 26/2000. (IX. 30.) EüM. rendelet 12. §
  - az elsősorban *hátsérülések kockázatával járó kézi tehermozgatás* minimális egészségi és biztonsági követelményeiről szóló 25/1998. (XII. 27.) EüM rendelet 4. §
  - a munkavállalókat érő *zajexpozícióra* vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről szóló 66/2005. (XII. 22.) EüM rendelet 11. §
  - a *rezgésexpozíciónak* kitett munkavállalókra vonatkozó minimális egészségi és munkabiztonsági követelményekről szóló 22/2005. (VI. 24.) EüM rendelet 6. §
  - „Munkavédelem. Veszélyes berendezésekben *beszállással végzett munkák* biztonságtechnikai követelményei" című MSZ-09-57.0033:1990 szabvány 2. függelék 3.1. pont

Mikor kell időszakos oktatásban részesíteni a munkavállalót?

Az oktatást jogszabályban meghatározott időszakonként (pl. 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet melléklete I. fejezet, 6.2. pont), ill. ennek hiányában a munkáltató belső szabályzata szerint – a megváltozott vagy új kockázatokat, megelőzési intézkedéseket is figyelembe véve – kell megismételni.

Mit kell tartalmaznia a munkavédelmi oktatás tematikájának és ki állíthatja össze?

A tematika alapját a munkavédelmi szempontból fontos szabályok, utasítások képezik. Ezek részben a munkavédelmi tárgyú jogszabályok vonatkozó részei (pl. veszélyes tevékenységek biztonsági szabályzatai, a munkavégzéssel összefüggő közlekedésbiztonsági, egészségügyi, elsősegélynyújtási tudnivalók), részben belső utasítások (pl. munkavédelmi szabályzat, teleprend, üzemrend, technológiai, műveleti, kezelési, karbantartási utasítások, mentési, menekülési terv) részben szabványok, műszaki dokumentációk, gépkönyvek.
Az Mvt. 57. § (3) bekezdés f) pontja alapján a munkavédelmi oktatásban, így a tematika kidolgozásában *munkavédelmi szakképesítéssel* rendelkező személynek kell közreműködnie.